

М.І. РОМАЩЕНКУ — 75

Відомому вченому в галузі водного господарства та меліорації земель, доктору технічних наук, професору, академіку НААН Михайлу Івановичу Ромащенко виповнилося 75 років.

Народився Михайло Іванович 17 вересня 1948 р. в с. Шмати Недригайлівського р-ну Сумської обл. У 1967 р. він закінчив Київський геологорозвідувальний технікум, а в 1974 р. — Київський національний університет імені Тараса Шевченка. У листопаді 1977 р., завершивши навчання в аспірантурі зазначеного університету, М.І. Ромащенко починає працювати в Українському науково-дослідному інституті гідротехніки і меліорації (з 2011 р. — Інститут водних проблем і меліорації (ІВПіМ НААН)), де пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до директора інституту.

З березня по липень 2011 р. М.І. Ромащенко обіймав посаду академіка-секретаря відділення землеробства, меліорації та механізації НААН.

З листопада 2022 р. Михайло Іванович обіймає посаду проректора з наукової роботи Київського аграрного університету НААН, одним з ініціаторів створення якого свого часу він був.

У 1981 р. М.І. Ромащенко захистив кандидатську дисертацію на тему: «Исследование влагопереноса с целью регулирования режима капельного орошения садов», у 1995 р. — докторську дисертацію на

тему: «Совершенствование технологий и технических средств микроорошения сельскохозяйственных культур». У 1995 р. його було обрано членом-кореспондентом НААН, а у 2002 р. — академіком НААН.

Наукова діяльність М.І. Ромащенко пов'язана з вирішенням актуальних проблем меліорації та водного господарства. Дослідження та науковий пошук, здійснювані ученим особисто та під його науковим керівництвом, вирізняються застосуванням інноваційних методів досліджень і доведенням результатів до практичного використання. Зокрема, М.І. Ромащенко започатковано застосування в меліорації термодинамічного методу досліджень. Завдяки цьому було виконано комплекс експериментальних досліджень щодо закономірностей формування водного режиму ґрунтів за різних способів поливу, результати яких дали змогу сформулювати науково-методичні засади

ресурсоощадного еколого-безпечного зрошення та розробити методологію формування і реалізацію еколого-безпечних режимів зрошення.

Особливе місце в науковому доробку М.І. Ромащенко посідають результати досліджень з краплинного зрошення: від закономірностей формування зон зволоження, водного та сольового режимів ґрунтів, математичних моделей, що описують ці закономірності, до методів і методик визначення параметрів систем краплинного зрошення під їх проєктування, технологій та технічних засобів будівництва й експлуатації систем краплинного зрошення.

М.І. Ромащенко був ініціатором включення до системи моніторингу докілья України моніторингу меліорованих земель. За його керівництва розроблено науково-методичні засади організації та ведення еколого-меліоративного моніторингу зрошуваних земель, нову концепцію захисту територій та населених пунктів від процесів підтоплення, повеней та паводків.

Результати виконаних в ІВПіМ НААН досліджень стали науковою основою для формування низки державних програм розвитку водного господарства, меліорації земель і захисту територій від шкідливої дії вод.

Михайло Іванович є ініціатором і активним причіником виконання досліджень за схемою «під ключ», якою передбачається доведення

наукових результатів до практичного використання через долучення науковців до проектування систем зрошення та дренажу і реалізації цих проєктів на практиці.

Упродовж 1996–2021 рр. М.І. Ромащенко здійснював наукове керівництво виконанням в ІВПіМ НААН досліджень з питань забезпечення, раціонального, еколого-безпечного використання водних ресурсів і формування водної безпеки України в умовах змін клімату, а також оцінки впливу цих змін на стан водної та продовольчої безпеки України. За його ініціативи Інститут гідротехніки і меліорації у 2011 р. реформовано в Інститут водних проблем і меліорації, а результати досліджень, виконані у період з 2011 по 2021 р., стали науковим обґрунтуванням формування та реалізації державної політики з питань водної безпеки та розвитку меліорації земель.

Під науковим керівництвом ученого розроблено концептуальні засади реформування системи управління водними ресурсами та меліорацією земель, у тому числі наукові засади інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом, створення та функціонування інститутів і організацій водокористувачів та операторів з управління меліоративною інфраструктурою, що нині активно впроваджуються в практику. Він є активним прибічником залучення водних ресурсів р. Дунай для покращення

водозабезпечення південних регіонів України та відновлення Каховського водосховища.

Ромащенко М.І. брав участь у багатьох міжнародних конференціях, симпозіумах та семінарах, у тому числі в конгресах Міжнародної комісії з іригації та дренажу, всесвітніх водних форумах. За його керівництва ІВПіМ НААН налагодив тісну співпрацю з Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН, Світовим банком, Європейським банком реконструкції та розвитку, Європейським центром з відновлення річок, Глобальним водним партнерством.

Михайло Іванович — автор близько 600 наукових праць, понад 50 із яких опубліковано в зарубіжних виданнях (11 — у виданнях, що індексуються в Scopus) та у базі Web of Science, понад 15 книг, близько 40 нормативно-методичних документів, 20 ДСТУ, має більш як 20 авторських свідоцтв та патентів. Він підготував 4 доктори та 16 кандидатів наук, став ініціатором створення наукових шкіл з питань мікрозрошення та еколого-безпечного зрошення.

Учений веде плідну науково-організаційну та громадську роботу. Багато років він був членом колегії та науково-технічної ради Держводагентства України, членом науково-технічної ради Мінагрополітики України, в період з 2007 по 2014 р. очолював громадську раду при Держвод-

агентстві України, в 2020–2021 рр. входив до складу робочої групи РНБО України з питань безпеки водних ресурсів; з 2011 р. є членом Президії НААН.

М.І. Ромащенко — головний редактор журналу «Меліорація і водне господарство», член редколегії журналів «Вісник аграрної науки», «Agricultural Science and Practice», «Водне господарство України», низки тематичних збірників, що випускаються інститутами НААН. З 2011 по 2021 р. він очолював спеціалізовану вчену раду із захисту докторських дисертацій.

За наукові та виробничі досягнення Михайла Івановича відзначено низкою державних та відомчих нагород, найпочеснішими серед яких є звання «Заслужений діяч науки і техніки» (1998), орден «За заслуги» III ступеня (2009), Почесна грамота Верховної Ради України (2006), Почесна грамота Кабінету Міністрів України (2019), орден «Святого рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня» (2018), медаль Національної академії педагогічних наук «Григорій Сковорода» (2018), відзнака НАН України «За наукові досягнення» (2018).

Щиро вітаємо ювіляра, бажаємо міцного здоров'я, невичерпної життєвої енергії та плідної праці на благо України.

**Київський аграрний
університет НААН
Інститут
водних проблем
і меліорації НААН**